

Vlaams
Parlement

ingediend op **397** (2019-2020) – Nr. 1
30 juni 2020 (2019-2020)

Voorstel van resolutie

van Tine Van den Brande, Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans

over de nieuwe beheersovereenkomst
tussen de Vlaamse Radio- en
Televisieomroeporganisatie (VRT)
en de Vlaamse Gemeenschap

Het Vlaams Parlement,

- gehoord tijdens hoorzittingen in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 169, 248, 252, 254, 259, 261, 263 en 387):
 - 1° de attaché Cultuur en Media bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU;
 - 2° de voorzitter van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC);
 - 3° vertegenwoordigers van de verschillende sectoren in het medialandschap, meer bepaald de distributie-, omroep-, productie-, uitgevers- en reclamesector;
 - 4° vertegenwoordigers van Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ), Media.21, Journalismfund.eu (namens het Fonds Pascal Decroos);
 - 5° vertegenwoordigers van verschillende belangengroepen en de vakbonden;
 - 6° vertegenwoordiger van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM);
 - 7° academici die gespecialiseerd zijn in de media;
 - 8° de directeur van de Vlaamse Audiovisuele Regie (Var);
 - 9° de directeur van de Unie van Belgische Adverteerders (UBA);
 - 10° de voorzitter van de raad van bestuur, de gedelegeerd bestuurder ad interim, de directeur Financiën en Operaties, de algemeen directeur Informatie en de algemeen directeur Technologie en Innovatie van de VRT;
- gelet op:
 - 1° het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (Mediadecreet);
 - 2° de hoorzittingen in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement ter voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap;
 - 3° het advies van de Sectorraad Media, 'Advies over de beheersovereenkomst 2021-2025 tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT' van 9 juni 2020, dat gebaseerd is op een publieksbevraging en een stakeholdersbevraging die het Departement Cultuur, Jeugd en Media in samenwerking met de sectorraad heeft laten uitvoeren;
 - 4° het VRT-jaarverslag over 2019;
- overwegende dat:
 - 1° de VRT een belangrijke maatschappelijke rol te spelen heeft door zich als waardegedreven organisatie te positioneren en de intentie heeft om die rol te continueren in een snel veranderend medialandschap;
 - 2° de VRT onafhankelijk en betrouwbaar is, en de hoogste standaarden op het vlak van onpartijdigheid, beroepsethiek en integriteit hanteert;
 - 3° de VRT streeft naar een excellente en kwaliteitsvolle dienstverlening;
 - 4° de VRT er voor iedereen is en daarom een zo groot mogelijk aantal Vlamingen wil bereiken;
 - 5° de VRT de Vlaamse identiteit in haar verscheidenheid uitdraagt;
 - 6° de VRT creatief, innoverend en duurzaam is;
 - 7° de VRT zich gedraagt op een open, transparante en constructieve manier;
 - 8° de VRT als belangrijke actor bijdraagt tot de leefbaarheid en duurzame ontwikkeling van de hele mediasector in Vlaanderen;
 - 9° de VRT in het media-ecosysteem de kwaliteitstandaarden uitzet;
 - 10° een sterke openbare omroep essentieel is voor een sterke democratie;

- vraagt de Vlaamse Regering om in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT voor de beleidsperiode 2021-2025 erover te waken dat:

1° voor de publieke opdracht:

- a) de VRT een verbindende schakel vormt in de realisatie van een veerkrachtige, pluralistische en vreedzame samenleving en daarbij de hoogste standaarden op het vlak van deontologie, onpartijdigheid van informatie, beroepsethiek en integriteit hanteert;
- b) de VRT voor alle Vlamingen relevant is, met als kerntaken duiding, nieuws, educatie, cultuur, kwaliteitsvol entertainment en ontspanning, alsook een aanbod van bekende en minder bekende sporten;
- c) de VRT sterker en structureler inzet op haar maatschappelijke rol door te informeren, en desinformatie en fake news op te sporen en te weerleggen om zo polarisatie en stemmingmakerij tegen te gaan;
- d) de fundamenteel maatschappelijke opdracht van de VRT verstevigd wordt door diepgaande samenwerkingsverbanden met externe actoren op de domeinen milieu en klimaat, onderwijs, gezondheid, sport, inclusie, inburgering en cultuur;
- e) de VRT de technologische ontwikkelingen op de voet volgt, het voortouw neemt bij innovatie en via alle relevante mediaplatformen, in het bijzonder de digitale platformen, en alle mediaconsumenten bereikt;
- f) aangezien uitgesteld kijken de norm is geworden, de VRT zonder opgelegde beperkingen het platform VRT NU en andere mediakanalen via radio, internet enzovoort verder uitbouwt, zodat er een maximale ontsluiting naar de verschillende doelpublieken wordt bereikt en die doelgroepen gratis en correct geïnformeerd kunnen blijven, ook als de VRT met externe partners meewerkt aan een betaalaanbod voor Vlaamse content;
- g) de VRT een netwerkorganisatie is, die structurele duurzame engagementen aangaat en kaders uitwerkt met middenveldorganisaties, culturele spelers en creatieve bedrijven, en daarbij de waarden sociaal en klimaatneutraal vooropstelt;
- h) de VRT in samenwerking met partners en expertorganisaties het engagement aangaat om – via informeren, sensibiliseren, motiveren, activeren, nudging, edutainment en counterframing – preventie in haar programma-aanbod op te nemen en op die manier actief de psychische en fysieke gezondheid van de bevolking bevordert;

2° voor de informatieve opdracht:

- a) de VRT in nieuws- en duidingsprogramma's, reportages en documentaires investeert die zich onderscheiden van andere mediaspelers, die gemaakt zijn op maat van verschillende doelgroepen en die verspreid worden via diverse mediakanalen;
- b) de VRT extra aandacht heeft voor de uitbouw van onderzoeksjournalistiek en in dat kader zorgt voor een redactie, voor en achter de schermen, waarin diverse profielen evenwichtig vertegenwoordigd zijn: jong, oud, Vlamingen met buitenlandse roots, andersvaliden en personen met een verschillende genderidentiteit;
- c) de VRT zich inspent om een uitgebreider en diverser netwerk van experts en opiniemakers uit te bouwen, en te voorzien in voldoende mediabegeleiding en nazorg;
- d) de VRT naast het audiovisuele aspect, extra toelichting kan brengen in alle vormen die nodig zijn, zoals longreads, kanalen op sociale media enzovoort, met als doel elke burger toegang te geven tot betrouwbare, diepgaande actualiteitsduiding en onderzoeksjournalistiek;
- e) de VRT het journalistieke ambitieniveau in Vlaanderen aanjaagt zonder sensatie na te streven omwille van bereikcijfers, en voldoende aandacht heeft voor nieuwsberichtgeving en cultuur uit Brussel, het andere landsdeel en het buitenland;

- f) de VRT op diverse (digitale) platformen nieuws op maat van kinderen en jongeren verder uitbouwt en experimenteert met vernieuwende formats om de doelgroep op een creatieve manier te bereiken;
- 3° voor de educatieve opdracht:
 - a) de VRT intensief samenwerkt met spelers uit het onderwijsveld om blended learning te versterken en een belangrijke rol speelt in het aanbieden van online content die leerlingen, studenten en niet-leerplichtigen op een actieve manier uitdaagt om de leerstof op een eigen toestel, in de eigen tijd en op de eigen plaats, volgens hun eigen tempo aan te leren;
 - b) de VRT levenslang leren en het lerarenberoep promoot via duurzame en structureel ingebedde samenwerkingen en cocreaties met sterke partners;
 - c) de VRT haar aanbod verder ontsluit voor het onderwijs, en het aanbod lesmateriaal en content op maat van de klas uitbreidt in coöperatie met derden;
 - d) de VRT de Vlamingen mediawijzer maakt door hen te informeren, te sensibiliseren en te vormen zodat ze fake news en de gevaren van mediatechnologie herkennen, en mediawijsheid als een fundamenteel onderdeel in haar programma-aanbod invoert, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen, ouders en leerkrachten;
 - e) de VRT schrijf- en leescultuur, taal, leesbevordering op een wervende en inhoudelijke wijze op alle platformen aanbiedt. Daarvoor wordt een structureel overleg met Boekenoverleg opgestart en worden meetbare maatstaven opgesteld;
- 4° voor de culturele opdracht:
 - a) de VRT Vlaamse fictie, het uitgelezen format om de mediagebruiker in contact te brengen met andere culturele uitingen, prominent in de kijker plaatst en een duurzame brugfunctie tussen media en podiumkunsten en muziek vervult;
 - b) de VRT in Vlaamse fictie en programma's investeert en zorgt voor een gezonde wisselwerking tussen creatief talent en gezichten uit het culturele veld;
 - c) de VRT een langetermijnvisie met culturele partners verduurzaamt en ontwikkelt;
- 5° voor de samenwerkingsopdracht:
 - a) de VRT zich niet laat meeslepen door concurrentiedenken en markt-aandeeldenken, maar focust op samenwerking en daarvoor nieuwe duurzame modellen ontwikkelt;
 - b) de VRT mogelijke samenwerking met Europese en Vlaamse partners onderzoekt en consolideert, en via die weg extra middelen genereert;
 - c) de VRT een samenwerking op poten zet met de regionale zenders, met als doel uitwisseling om die zenders inhoudelijk te versterken;
 - d) de VRT zowel voor visuele productie als voor de audioproductie samenwerkt met externe producenten die ethisch en ecologisch werken, en die het sociaal charter onderschrijven;
- 6° voor diversiteit:
 - a) de VRT intensiever inzet om de doelgroepen kinderen en vooral ook jongeren, Vlamingen met een migratieachtergrond en maatschappelijk kwetsbare groepen te bereiken via een op maat gediversifieerd aanbod en via verschillende kanalen;
 - b) de VRT werkt aan positieve, inclusieve beeldvorming en meer scherm-zichtbaarheid van diverse doelgroepen. Daarbij worden de volgende streefcijfers vooropgesteld, die gebaseerd zijn op de werkelijke bevolkingsaantallen: 50 procent vrouwen, 10 procent Vlamingen met buitenlandse roots, 19 procent kinderen en jongeren en 9 procent andersvaliden;
 - c) er naast een kwantitatieve monitoring ook een kwalitatieve monitoring komt rond diversiteit, beeldvorming en inclusie;

- d) de VRT het team Diversiteit versterkt en actieplannen opstelt voor de concrete aanpak van de integratie van diversiteit in de programmatie en in de organisatie. Daarbij is het streefdoel dat diversiteit nog fundamenteeler tot het DNA van de VRT behoort;
 - e) overleg tussen de VRT en het middenveld structureel wordt verankerd en wordt uitgebreid, zowel met organisaties die representatief zijn voor de 'traditionele' doelgroepen als met organisaties die zich meer richten tot de verschillende 'intersecties' die de samenleving rijk is;
 - f) de VRT aan een toegankelijk aanbod blijft werken en streeft naar meer toegankelijkheidsopties, zoals audiodescriptie, clean audio, Vlaamse Gebarentaal enzovoort. Daarbij blijft de VRT ook waken over de kwaliteit van het toegankelijkheidsaanbod;
- 7° voor reclame:
- a) de VRT geen reclame maakt voor producten die schadelijk zijn voor mens, dier en milieu, zoals alcohol, pesticiden, ongezonde voeding enzovoort, en evenmin publiciteit geeft aan gokken;
 - b) de VRT voor reclameboodschappen die ze op haar platformen uitzendt, alleen samenwerkt met duurzame, ethische bedrijven die duurzame producten in de markt zetten die in ethisch verantwoorde, sociale en milieuvriendelijke omstandigheden geproduceerd zijn en de volksgezondheid geen schade toebrengen;
- 8° voor de financiering:
- a) de VRT een dynamisch overheidsbedrijf en een zelfregulerende creatieve ondernemer is, die aangemoedigd wordt om zich verder te ontwikkelen. Naast de overheidsdotatie mag de VRT extra middelen uit de samenwerking met externe partners en bedrijven genereren, en daarvoor alle ontwikkelingskansen grijpen. Eventuele beperkingen worden uitdrukkelijk in de beheersovereenkomst geformuleerd en opgenomen;
 - b) er tegenover de beschreven maatschappelijke opdracht van de VRT een gelijklopende dotatie staat, die de dotatie volgt van andere aanvoerende omroepen in de landen die bij de European Broadcasting Union (EBU) zijn aangesloten. In het geval van de VRT houdt dat een stijging van de dotatie in. Daarnaast worden de werkingsmiddelen geïndexeerd en kan de toegekende dotatie niet dalen tijdens de duurtijd van de overeenkomst;
 - c) er tijdens een exceptionele crisis aan de VRT een aanvullend budget wordt toegekend, naast een gedetailleerde omschrijving van de extra opdracht die de omroeporganisatie moet vervullen.

Tine VAN DEN BRANDE
Elisabeth MEULEMAN
Gustaaf PELCKMANS